

Vergaderjaar 2025–2026

23 432

De situatie in het Midden-Oosten

Nr. 616

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 30 oktober 2025

De humanitaire situatie in Gaza blijft uiterst zorgwekkend. Het langdurige conflict heeft geleid tot de bijna volledige instorting van de gezondheidszorg in Gaza, waar ziekenhuizen zwaar beschadigd zijn en hulpmiddelen schaars. De capaciteit van gezondheidssystemen in de regio staat onder druk. Het kabinet volgt deze ontwikkelingen nauwgezet en zet zich in, samen met internationale en regionale partners, om bij te dragen aan de verlichting van de humanitaire en medische noden.

Zoals toegelicht in de Kamerbrieven op 2 oktober jl. en 10 oktober jl., richt het kabinet zich allereerst op een versterking van de medische capaciteit in de regio. De Minister van Buitenlandse Zaken heeft hier recent nog over gesproken tijdens zijn bezoek aan de regio, waaronder met Egypte, Jordanië en Saoedi-Arabië. Met de additionele bijdrage van 25 miljoen euro aan betrouwbare humanitaire partners die reeds actief zijn in de regio, wordt de regionale medische capaciteit op de meest effectieve manier ondersteund. Ook zet het kabinet zich diplomatiek in richting Israël en landen in de regio voor humanitaire toegang, de verruiming van mogelijkheden van medische evacuaties en het recht op terugkeer van patiënten.

Op 2 oktober jl. besloot het kabinet tevens om enkele kinderen uit Gaza, die complexe hoog-specialistische zorg nodig hebben en voor wie nu in de regio geen onmiddellijke hulp beschikbaar is, tijdelijk in Nederland medische zorg te bieden.¹ Met deze brief informeer ik uw Kamer, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over de inrichting van de medische evacuaties van kinderen uit Gaza naar Nederland.

¹ Kamerstuk 23 432, nr. 611.

Medische evacuatie vanuit Gaza naar Nederland

Op 29 oktober jl. zijn vijf kinderen met hun begeleiders uit Gaza geëvacueerd voor medische behandeling in Nederland. De evacuatie vond plaats onder coördinatie van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en het *Emergency Response Coordination Centre* (ERCC) van de EU, dat onder de vlag van het Uniemechanisme voor Civiele Bescherming (UCPM) valt. Op basis van contact met de WHO en het ERCC was dit de eerste mogelijkheid voor medische evacuatie.

De operationele coördinatie van UCPM-hulpverzoeken is belegd bij het Nationaal Crisiscentrum (NCC). Het NCC heeft in nauwe samenwerking met onder andere het Ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) zorg gedragen voor deze operatie. Daarnaast zijn humanitaire organisaties geconsulteerd, die richting hebben gegeven aan de vormgeving van de medische evacuatie.

De evacuatie vond plaats via Ramon Airport in Israël, in nauwe samenwerking met Roemenië, dat vliegtuigen via het UCPM beschikbaar heeft gesteld. Vanuit Israël werden de kinderen en hun begeleiders via Boekarest naar Eindhoven overgebracht. Vlak na middernacht, op 30 oktober jl., arriveerden zij op Nederlandse bodem. Op beide vluchten waren ook gespecialiseerde medische teams aanwezig.

Selectie en matching van kindpatiënten met zorgaanbod in Nederland

Op dit moment hanteert de WHO een wachtlijst van 15.600 patiënten, onder wie 3.800 kinderen, die voor medische evacuatie uit Gaza in aanmerking komen. Het selectieproces voor de wachtlijst kent meerdere stappen. Lokale artsen in Gaza bepalen welke patiënten geen adequate zorg in Gaza kunnen ontvangen. Vervolgens beoordeelt het *Referral Committee* van het Ministerie van Volksgezondheid de medische urgentie van deze gevallen en deelt het de geprioriteerde lijst met de WHO. De WHO coördineert daarop het verdere evacuatieproces, in samenwerking met internationale partners en deelnemende landen.

Ter opvolging van de aankondiging in de Kamerbrief van 2 oktober jl. om enkele kinderen in Nederland te helpen met hoog-specialistische zorg, heeft het kabinet een besluit genomen over de criteria waaraan de evacuatie en opvang moeten voldoen. Op basis van deze criteria heeft Nederland de WHO verzocht een preselectie te maken van kinderen die in aanmerking komen voor medische evacuatie naar Nederland. Het gaat hierbij uitsluitend om kinderen die complexe hoog-specialistische zorg nodig hebben en voor wie in de regio geen onmiddellijke hulp beschikbaar is. Het kabinet heeft gekozen voor één meerderjarige begeleider en maximaal één meereizend kind per kindpatiënt.

Op basis van de preselectie van de WHO heeft het Landelijk Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding (LCPS) de zorgbehoefte van de geselecteerde kinderen gematcht met de beschikbare zorg in Nederlandse ziekenhuizen. Hierbij zijn verschillende Nederlandse ziekenhuizen geselecteerd die verantwoordelijk zijn voor de medische behandeling van de kinderen. Medische evacuaties vinden alleen plaats als de zorgcapaciteit in Nederland dat toestaat, waarbij zorgvraag en zorgaanbod zorgvuldig worden afgestemd om overvraging van het zorgsysteem te voorkomen. De zorgsector in Nederland heeft eerder aangegeven bereid en in staat te zijn kindpatiënten uit Gaza in Nederland te behandelen.

Voor vertrek uit Gaza hebben de Israëlische autoriteiten een uitgebreide veiligheidscontrole uitgevoerd van de kinderen en hun begeleiders. Nederland heeft aanvullend een eigen toets uitgevoerd, zowel voorafgaand aan vertrek als bij aankomst, waarbij is gecontroleerd of betrokkenen voorkomen in opsporings- of signaleringssystemen.

De kinderen en hun begeleiders verblijven op uitnodiging van de Nederlandse overheid tijdelijk in Nederland, uitsluitend voor de duur van de medische behandeling. Huisvesting in de nabijheid van de betrokken ziekenhuizen en transportfaciliteiten wordt verzorgd door het Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO), in samenwerking met lokale overheden.

De opgenomen kinderen worden behandeld in diverse Nederlandse ziekenhuizen die zich vrijwillig hebben aangeboden om gespecialiseerde zorg te verlenen. De betrokken ziekenhuizen hebben in samenwerking met het LCPS en VWS afspraken gemaakt over medische begeleiding, nazorg en voorbereiding op terugkeer naar de regio zodra de gezondheidstoestand en veiligheidssituatie ter plaatse dat toelaten. Het kabinet kan geen uitspraken doen over de specifieke situatie van patiënten in Nederland. Dat geldt ook voor deze kwetsbare kindpatiënten, voor wie van groot belang is dat behandeling en verblijf in alle rust en met respect voor privacy kunnen plaatsvinden.

Voor kinderen die langere tijd in Nederland verblijven, wordt in overleg met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) voorzien in passend onderwijs via educatieve voorzieningen in de ziekenhuizen. Meereizende kinderen kunnen deelnemen aan het nieuwkomersonderwijs in de gemeente waar zij verblijven.

Het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) treft een tijdelijke regeling om leefgeld te verstrekken aan deze medische evacués en hun begeleiders, om te voorzien in hun basisbehoeften, zoals voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven. De juridische grondslag vanuit de Kaderwet SZW-subsidies volstaat niet om leefgeld te verstrekken aan deze bijzondere doelgroep. De Minister van SZW accepteert het juridisch risico in deze uitzonderlijke situatie en treft eenmalig een regeling voor het verstrekken van leefgeld, omdat deze bijzondere groep evacués geen andere manier heeft om in Nederland in hun basisbehoeften te voorzien. SZW heeft namelijk, via de Sociale Verzekeringsbank, de infrastructuur om op korte termijn leefgeld te verstrekken.

De medische evacuatie van deze vijf kinderen maakt deel uit van het kabinetsbeleid om de bevolking uit Gaza toegang te bieden tot hulpverlening. De focus van het kabinet blijft gericht op versterking van de medische capaciteit in de regio, ondersteund door diplomatieke inzet en financiële bijdragen aan vaste humanitaire partners. De samenwerking met internationale partners, waaronder de WHO, de Europese Unie en betrokken landen in de regio, blijft daarbij van essentieel belang. Met deze brief wordt tevens voldaan aan de motie-Piri², en de motie-van Baarle voor wat betreft het leveren van een concrete bijdrage aan medische evacuaties vanuit Gaza.³

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
A. de Vries

² Kamerstuk 32 735, nr. 409

³ Kamerstuk 21 501-02, nr. 3016